

STOVENSKI NAROD.

skrajsa vse do zvezcer, ki imajo mesto in graanike, ter velja po posti prejemati za avstro-ogrsko kurijo sa vse isto 25 K, za pol leta 18 K, za četrst leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano o posiljanju na dom sa vse isto 24 K, za pol leta 12 K, za četrst leta 6 K, za eden mesec 8 K. Kdor hodi sam počaj, velja za celo isto 22 K, za pol leta 11 K; za četrst leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko ved, kolikor znača poština. — Na narodbo brez istodobne vpošiljavate narodnine se ne ozira. — Za ostanila piščanje se od pterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tisk, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tisk. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vradijo. — Upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovojlo posiljati narodnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v upravnštvo je v Vagove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Poznamenke številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Skupna akcija.

Nemci se trudijo, da bi pri sodočih na Koroškem zatrli zadnji sled jezikovne ravnopravnosti in slovenski jezik popolnoma pregnali iz sodnih dvoran. Prizadevanja dr. Brejca za pravice slovenskega jezika so na nemški strani naletela na najsrdejši odpor; vse nemštvje je na nogah in gre v boj proti ravnopravnosti pri sodočih.

V teoriji je slovenskemu jeziku na Koroškem priznana neka omejena ravnopravnost z nemškim jezikom, ali vlada je tudi nezavednost kmetstva ljudstva krepko izrabila in nastavila tudi v slovenskih krajih nemške uradnike, da bi se slovensko uradovanje in razpravljanje kar najbolj utesnilo. Pravice slovenskega jezika so ostale na papirju, v praktičnem življenju se ni nihče zanje zmenil, ker se je le izjemoma kdaj poslužil svojih pravic.

Dr. Brejc je v tem oziru krenil na drugo pot. Začel se je dosledno posluževati pravic, ki mu jih dajeta zakon in veljavne naredbe. Dasi je dr. Brejc naš politički nasprotnik, vendar radi priznamo pomen in rodomljubnost njegovega prizadevanja.

Kakor smo že rekli, je sedaj vse nemštvje na nogah, da bi zaprl dr. Brejco pot in na en mah naredilo konec slovenskemu uradovanju in obravnavanju na Koroškem, konec za vselej.

Jugoslovanski napredni klub je takoj protestiral pri ministrskem predsedniku kot voditelju justičnega ministrstva proti temu, kar se godi na Koroškem in enak protest so vložili tudi klerikalci.

Toda ostalo ni pri tem. Minole dni se je dr. Šusteršič v imenu klerikalnih poslancev obrnil pismeno na dr. Tavčarja in povabil napredno stranko na skupno akcijo v tej zadevi.

Mi smo vedno zastopali stališče, da je vzliz vsemu nasprotju, ki obstoji med narodno-napredno in med klerikalno stranko, potrebno in tudi

mogoče skupno delovanje v vseh čisto narodnih zadevah. Dosej niso hoteli klerikalci o tem ničesar slišati in so vsako tako skupno akcijo porogljivo in z zasmehom odklanjali. V našem boju proti grofu Gleispachu in za slovenske pravice na Štajerskem so nas na cedilu pustili in ko smo ne dolgo tega zaradi imenovanja nekih uradnikov predlagali skupno akcijo obeh strank, se nam »Slovenec« ni mogel dosti nasmejati.

Sedaj so klerikalci sami uvideli, da je potrebno solidarnega nastopa, da se hoče res kaj doseči in tako se je po dolgih letih zgodilo, da so v petek narodno-napredni in klerikalni poslanci sedli keni mizi in se posvetovali glede skupne akcije v prid koroškim Slovecem. In pri ti priliki je dr. Šusteršič z vso odločnostjo povdral, da je le potom skupne akcije mogoče, ubraniti koroške Slovence in da mora skupna akcija zaradi diferenc, ki sicer obstoje med narodnonapredno in med klerikalno stranko, napraviti prav poseben utis na merodajnem mestu. In to je resnično! Zakaj če se dve stranki, med katerima obstoje tako ostra nasprotja in ki vodita tako neizpršen boj vzlic vsemu temu, kar ju loči, vendar združita na skupno delo, potem mora biti nagib jako resen. Nasprotje med strankama povišuje storjeni korak, strankarske diference dajejo skupni akciji poseben pomen, strankarstvo v tacih slučajih ni škodljivo nego koristno.

Skupna akcija se je takoj začela in dr. Ferjančič in dr. Šusteršič sta se skupaj peljala na Dunaj, da skupno kot delegata obeh slovenskih strank storita primerne korake.

Upamo, da ta skupna akcija roditi začenileni vspet. Za nas je na vsak način v tej akciji neko zadoščenje, ker smo vedno zagovarjali stališče, da je solidarno in skupno delo v narodnih rečeh mogoče. Zaradi tega se narodno-napredna stranka tudi ni čisto nič obotavljal, odzvati se po-

vabil klerikalne stranke, nego je pozabila vse, kar bi moglo ovirati to skupno akcijo, ker je strankarske interese vedno podrejati skupnim interesom vsega slovenskega naroda.

Deželní zbori.

Seje dne 10. oktobra.

Koroški deželní zbor. Posl. Kotz je predlagal, naj deželní odbor posreduje, da se železnica skozi Ture podaljša čez Dhorže, Seeboden, Millstatt v Beljak ter naj sez južno železnico pravočasno sklene peage-pogodbo za progo Spital-Beljak. Nadalje je isti poslanec predlagal, naj deželná vlada ne podeli ciganom obrtnega dovoljenja za godbo in za konjsko trgovino ter tudi naj ne dela ovir sodočem, ki obsodijo cigane v prisilno delavnicu. Le na ta način se bode prebivalstvo odkrižalo nadležnih in nevarnih ciganov. — Končno je še nasvetoval isti poslanec, naj se mesto populnoma razdjane državne ceste zgradi železnica med Špitalem in Sovodjem. — Posl. dr. Pupovac je utemeljeval svoj predlog za zakonito ureditev zavarovanja proti požaru. Nasvetoval je, naj se zavarovalnina izplača iz deželné glavne blagajne, a nadomestitev naj se pobere po deželnih dokladah. Njegov predlog se je iz pravnih in stvarnih razlogov zavrnil. — Posl. Weis je predlagal, naj se vse nove železnice, ki se grade ter se še bodo gradile na Koroškem, podredijo železníkemu ravateljstvu v Beljaku. — Občina Grabštanj je vložila peticijo, naj se slovensko-narodne zahote v pravosodstvu zavrnejo. Peticija se je izročila juridično političnemu odseku.

V českem deželnem zboru se pripravljajo Nemci na najresnejšo obstrukcijo. Danes imajo vši nemški klubki seje glede nastopa v torkovi seji. Z obstrukcijo bodo začeli že pri čitanju vlog. Tudi heđejo obstruirati celo adresno debato.

Moravskemu deželnemu

zboru se je naznanilo, da je cesar potrdil začasní budget za mesec oktober.

Gališki deželní zbor. Odsek za volilno reformo je razpravljal jako burno. Maloruski poslanec dr. Olesnicki je predlagal, naj bi se število poslancev v kmetijskih občinah pomnožilo, naj bi se v tej skupini uvedle direktné volitve ter bi se ustanovila splošna kurija. Poslanec Stapinski (poljska ljudska stranka) je izjavil, da s tako reformo ni zadovoljen ter je zahteval splošno, direktno in tajno volitev. Vendar pa dvomi, da bi kaj takega dovolila deželnoborska večina, zato pa bo manjšina na reformo še dve leti mirno čakala. Proti sta govorila dr. Bobrzynski in grof Wodzicki, ki sta dokazovala, da splošna volilna pravica, kjer se je dosedaj že uvelia, ni prinesla državi posebnega blagoslova.

Kriza na Ogrskem.

Politični odnosi se z vsakim dnevom bolj zamotavajo. Najprej je bil Széll, potem Lukacs, potem Andrássy, a sedaj je grof Stefan Tisza tisti mož, v katerega stavi krona edino upanje. Toda po sodbi zmernih politikov bo grof Tisza kot ministrski predsednik še večja nešteha. Tisza je že po svojem očetu prononcevana oseba, pri tem pa osončen v ohol. Med strankami bi se izvršile takoj večje spremembe v prid opoziciji. Grof Apponyi bi ne hotel s svojo bivšo narodno stranko ostati v liberalni stranki; tudi katoliška ljudska stranka bi se priklopila obstrukcionistom. Člani te stranke ne morejo nameč odpustiti grofu Tiszi grehov njegovega očeta, in da je v cerkvenem življenju ogrskih protestantov igral tako odlično vlogo. Opozicija bi se vsekakor zelo ojačila ter se tembolj neizprosno postavila v bran grofu Tiszi. Ako bi Tisza nastopil še s tako popustljivostjo, opozicija mu ne zaupa, ker sluti, da nastopi v politično arena z mandatom, da ali spremeni poslovnik ter izbije

opoziciji glavno orložje, ali pa razpusli državni zbor. Toda nobenega teh sredstev ne sme pripustiti opoziciji, sicer je premagana ter so zmanj vsi dosedanji boji in uspehi. Nasproti si stojita dva premetna sovražnika, zato krize še ne bo konč, vsaj naravnim ustavnim potom ne. Neugodne posledice dolgotrajne krize so se že začele kazati na gospodarstvu in prometu, zato se opozicija resno boji, da bo tudi pri njenih pristaših prevladala politika želodca in možne vse narodne ideale, ako se bo kmalu ne izbojuje.

Politične vesti.

— Novi vojaški kazensko-pravdní red pride v najkrajšem času v javnost. Načrt zakona imata že par mesecev justični ministrstvi. V treh točkah se ni moglo doseči sporazumljene. Vojno pravosodstvo je namreč predlagalo, naj se le gotovi odvetniki dopuste za zagovornike, naj se pravica pomilovanja podeli vojnim poveljnnikom in naj se o razpravah v javnosti molči. Avstrijsko justično ministrstvo je zavrglo vse tri točke ter določilo, da ima pravico v vojaških pravdah zagovarjati vsak civilni kazenski zagovornik, da pristaja pravica pomilovanja le cesarju kot vrhovnemu vojnemu poveljniku, in da vojaško kazensko pravo ne sme uživati večjih pravic napram javnosti kot civilna justica. Ker je upati, da se tudi ogrsko justično ministrstvo izreče v istem smislu, ni nobenih zaprek več v tej dolgotrajni zadevi.

— Svobodni italijanski vseučiliščni tečaji se otvorijo baje že prihodnje mesece v Bolcanu. Učenjaki Lombroso, Montegaza in Caduzzi so že prijavili svoja predavanja.

— Maloruski dijaki Iwonskega vseučilišča so sklenili protest proti izvolitvi novega rektora Fialeka. Volitev imenujejo izvajanje maloruskega naroda ter pozivajo rektorja, naj odloži svoje dostenjanstvo

To napako najdemo takoj v prvem spisu njene najnovješje knjige »Kapelica s v. Jožefom. Stvar je tendenciozna. V njej nam slika pisateljice kuharice Meto, ki hoče postaviti sv. Jožefu lepo zidano kapelico, v kateri bo v mrromorju v zlatih črkah vklesano njeno ime. Dr. Vesel odvraca pač svojo kuharico od tega naklepa, češ, da mrtvi zid ne bo nikomur nič koristil, in naj razdeli rajšč denar v pomoč siromakom, a zmanj.

— Razvidno je, da je tendenca tega dela lepa, zato občalujem, da je pisateljica ni uveljavila, kakor zasluži. Snov bi moral biti nekoliko temeljitejše obdelana, tendenca bolj umetniško izražena, da bi bilo delo res umotvor. Načelo modernih pisateljev leži v tem, kako izrazijo svoje ideje; naprej pride v poštev način, in potem šele predmet. Crtica naj bo nosilejša ideje, a ne samo njene ogrodje; vodilna misel se ne sme usiljevati čitatelju. Vidi se grozničava naglica, s katero je izvršeno delo. Zofka je včasih dala malo več na izvrstnost v obliku, da je prišla do veljave njenega individualnosti; a pri tem delu je to popolnoma zanemarila.

(Dalej prih.)

LISTEK.

Zofka Kveder: Iz naših krajev.*

Naša pridna in nadarjena pisateljica Zofka je v teku zadnjih treh, štirih let poslala med svet že lepo število manjših ali daljših del svojega spretnega peresa ter izdala dve samostojni knjig. Pokazala je že s svojimi prvimi črticami krepek talent, a v teku kratkih let svojega pisateljevanja si je pridobila toliko rutine in tehnike, da jo imamo danes ne le za prvo slovensko pisateljico, kar bi pri nas ne pomenilo nikake posebne odlike, temveč da tudi pristečemo med najodličnejše mojstre slovenske priopovedane umetnosti.

Nenavadno hitro si je pridobila Zofka s svojim živahnim in uglašenim slogom čitateljstvo za se; drugi pisatelji čakajo po deset ali več let, predno zasluge njihove ime med občinstvom, predno postanejo popularna njihova dela, a Zofka si je takoreč s prvim naskokom osvojila ugledno mesto v naši literaturi in

njeni pisateljski firma je postala vrlo priljubljena.

Smelo in odkrito je stopila pred občinstvo, pisala je s ponosno zavestjo svoje moći; in njen dobrigi genij je ni zapustil. Če danes opazujemo njen razvoj, in če primerjamo prvo knjigo »Misterij žene« z najnovješjo »Iz naših krajev«, vidimo lep napredok. Tam je še vse nejasno, njeni pisateljski sila je še brez trdne harmonije, ni še ustavljen, po njej je vse vre in kipi, tako da je »Misterij žene« večjega socijalnega nego slovstvenega pomena, a zdaj je njeni pot že ostro začrtana, in zdravim, mirnim pogledom motri življenje.

S svojo prvo knjigo je stopila pred nas hrumno, nekako izzivajoče, bojevito je vihtela orožje svojega uma, kot bi hotela obrniti pozornost nase. A tega je bilo tudi treba, treba je vzdržati nas iz letargičnega miru, predno naše oko opazi nov pojav, ki je zasijal nad našo hišo. Dasi prva Zofkina knjiga še nikakor ni bila zrel sad dovršenega duha, je vendar vzbudila s svojim nenavadnim, za nas novim načinom, v katerem so bile izražene razne ideje, precejšnjo pozornost.

Od tedaj je Zofka neprestano napredovala. Vedno bolj se je poglabljala v življenje, njeni nazori so bili vedno jasnejši, meglena sanjavost je izginila iz njenih del, njen talent se je čistil in zorel. Hitro na to je izdala dvoje knjig: »Odsevi«, zbirko novel, črtic, vinjet — izšla je v Goricu pri A. Gabrščku — in »Ljubezen«, zbirko dramatičnih prizorov. Do zadnjega časa je bila silno plodovita, morda ni v tako kratkem času napisala še niti eden slovenski literat toliko del. To je bilo tudi vzrok, da ji je kritika očitala površnost.

In Zofka je tudi tako mnogostranska, saj piše v štirih jezikih. Njeni nemški feljtonov, največ prevodi iz Cankarja, je prinesla praska »Politik« že znatno število, a pisala je tudi izvirne stvari; piše v hrvatskem jeziku v sarajevsko revijo »Nada« in piše tudi v češkem jeziku v »Zlato Prago«. To priča gotovo o njeni izredni spretnosti, in menda tudi mi Slovenci še nismo imeli pisatelja, ki bi tako razširil svoj delokrog.

Da to njeni vsestransko delovanje, ta naglica, s katero je zalagala istočasno celo kopico časnikov s svojimi deli, ne bi bila na kvar

njeni umetnosti, tega bi ne mogel trditi. Bati se je že bilo, da postane iz Zofke umetnice navadna rokodelka, da se njena moč izbjige v vsakdanjih drobnarijah; naj bo začak še tako bogat, slednjič se izčrpa, in isto bi se moral zgoditi z njenim talentom. Pisatelj mora sprejemati vase vedno novih vtisov, da nadomesti ono, kar je vzel iz duše in razdal med ljudi. Kot se vidi, hrani Zofka veliko fantazijo in hago produktivno moč, a poleg tega si ve napolnit dušo z novimi nazori in idejami, ter se zato ni bati, da bi izsušila globoki vrelec svoje delotvorne sile.

Njeno najnovješje delo »Iz naših krajev« nam kaže Zofko že kot tako spretno pisateljico, priča o njeni veliki duševni sili.

Nečesa pa se Zofka ne more izneniti od tedaj, ko je prvokrat stopila pred javnost, pa do danes, namreč vihrovosti. V teku let je dozorela, se poglobila v svoje sujetje, postala rutinira pisateljica, našla svoj slog, a mladostne površnosti se ponekod ni mogla otresti. Preveč hitro menjala pojedine prizore, poišče si lepo snov, vzame kak važen problem, a ne da bi ga obdelala.

— Avstrijsko-italijanska trgovinska pogodba. Med italijanskimi in avstrijskimi zastopniki v Rimu se je v tej zadevi doseglo polno soglasje. Pogodba se podaljša na eno leto, in sicer le z neznatnimi spremembami.

— Poostrena kazen za srbske častnike-zarotnike. Belgrajsko vojno sodišče je zvišalo častnikom v niški aferi Todoroviću, Georgjeviću, Dradareviću in Cvetkoviću kazen od 10 mesecev na 13 mesecev ter jih obenem tudi degradiralo.

— Vstaja na Balkanu. V Macedoniji se ustanovi 8 komisij pod enim avstrijskim in russkim konzulom. Ostali člani komisij bodo le Turki. Komisije bodo skrbele, da se beguni vrnejo, vasi znova zgradijo itd.

— Grški kralj Jurij obišče koncem tega meseca našega cesarja na Dunaju. Ker bo sprejel tudi ministra Goluchowskega, pripisuje se obisku velika politična važnost glede balkanske politike.

— Papež Pij X. ostane z dovoljenjem italijanske vlade še nadalje benečanski patrijarh.

— Ruski car ne pride v Rim. Pogajanja italijanske vlade s socialisti so se razbila, vsled česar italijanska vlada dvomi, da bi ji bilo mogoče zabraniti sovražne demonstracije proti carju, kar je ruski vlad že tudi naznanila.

— Rusija in Japonska. Japonska vlada je izročila baje Rusiji ultimatum glede zapustitve Mandžurije.

Dopisi.

Iz Moravč. Moravški duhovniki bi tako radi naprej prišli. Mi kot

dobrosrčni ljudje jih pa javno povahimo, da so ti božji namestniki vsej glede politične agitacije hvalevredni. Že so vzdignili agitacijo za novo občinsko volitev v Dritji. Vsako sredstvo jim je dobro, da bi dosegli svoj namen. Izborni branitelji "svete vere" so ti gospodje. Oh, pa kako prijazni! Vsako ženico, ki ima volilno pravico, obiščejo in ji povedo, v kaki strašanski nevernosti je — farovška bira. Da bi pa

prišli k odločnim liberalcem malo povasovat, zato seveda nimajo korajže, ker vedo, da bi ne bili posebno prijazno sprejeti. Može, ki so za kako delo in niso farovški kimovci, sovražijo iz dna črne duše, akoravno vedno propovedujejo: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe." Kaj ne, gospodje, Vi se v prvi vrsti ravnate po teh lepih besedah? Kdo Vam more torej kaj verjeti? Saj ljudstvo je že precej prišlo do spoznanja, da duhovniki — agitatorji niso pravi duhovniki; na jeziku nosijo vero, sreča jim pa hrepene po biri in po posvetnem gospodarstvu. Šole se boje, kakor hudič križa. Usmilite se jih že vendar! Povijšajte tehanta Bizjana za korarja, kapela Škerjanca, Korena in kurata Cegnarja za "fajmošt"; kajti vsak delavec je svojega plačila vreden. Mi jim vse dobro želimo in jih bodemo — vedno topleje priporočali. Moravški tehant je tako potuhnen, kakor smo ga spoznali. — Kaj pa je s pravdo za cerkveni sedež? Nekateri sitni ljudje za poprašujejo, kdo bode plačal stroške,

sv. Martin ali g. tehant? Oh, ti sitneki situ!

10-letnica Slovenskega planinskega društva.

Lepa, polna prirodnih krasot in divot je naša slovenska domovina. Tuje se je zadivil v to našo krasno zemljo ter poželjivo stegal svoje roke po njej, hoteč si jo prilastiti; Slovenci pa smo spali in mirno gledali, da je grabežljivi tujčin kos za kosom trgal ob rodne naše grude. Prostrano je bilo nekdaj slovensko ozemlje, a skrilo se je in sedaj ga je jedva še košček, — ped zemlje in še to je nam hotel ugrabiti nenasitni tujec. In ko je bila sila že najvišja, ko je naše gorovje, ta cvet slovenske domovine, že skoro prešlo v tuje roke, v tujo oblast, takrat se je rodila misel ustanoviti "Slovensko planinsko društvo", ki bi naj bilo krepak jez tujemu navalu, močna obramba našne zemlje, poklicano tudi v to, da vzbudi med uspavanimi Slovenci ljubezen in navdušenje do prekrasne slovenske domovine, jih nauči ceniti prirodne njene krase ter jih tako pridobi domačemu planinstvu. Letos je poteklo deset let, odkar je započelo "Slovensko planinsko društvo" svoje izključno le domu posvečeno plodnosno delovanje. Malo imamo Slovencov društva, ki bi imela toli lepo in vyzvišeno nalogu kot to, a še manj, ki bi s tako neuromorno delavnostjo in s tako žilavo vztrajnostjo in pečovito vrednostjo vršila svojo dolžnost, kakor "Slovensko planinsko društvo." Zato pa tudi sme s ponosom zreti nazaj na svoje desetletno delovanje, polno truda in dela, a polno tudi bogatih uspehov ter zaklatici s polnim pravom v slovenski svet: Tako je treba delovati v prid in blagor našega naroda! — Slavlja društvene desetletnice so se po odposlanstvih vdeležile vse podružnice razen Soške in Ajdovske-Vipavske, celo iz daljne zlate Prahe so prihitali bratje Čehi, da bi pokazali, kako visoko cene pomen "Slovenskega planinskega društva."

Planinski večer.

Na predvečer društvenega slavlja so se zbrali planinci in prijatelji planinstva v prostrani Sokolski dvorani v »Narodnem domu«. Dvorana je bila dubkom polna najoličnejšega občinstva. Navzoči so bili skoro vsi narodno-napredni veljaki, dočim so, kar se nam zdi umestno naglašati, »bleščali« s svojo odsotnostjo — kačiški narodnjaki.

Društveni predsednik profesor Orožen je, otvorivši večer, v kratkih potezah orisal pomen "Slovenskega planinskega društva" ter v prisršnih besedah pozdravil vse navzoče, povdarjajoč, da mnogobrojna udeležba s strani občinstva jasno kaže, kako velike simpatije vživa društvo v vseh slojih in vseposvodi. V vznesenih, z ljubezni do planinstva prepojenih besedah je nato dr. Fr. Tominšek proslavljal zasluge in veliki naredni in kulturni pomen "Slovenskega planinskega društva". To društvo, je rekel govornik, je vse-slovensko društvo v besede pravem pomenu, njegovo delovanje obsegata vse slovenske pokrajine in v njihovi organizaciji izginejo umetno ustvarjene dejavnosti, a ne samo vse-slovensko, ampak tudi vseslovensko je društvo, zakaj ono zbirka v svojem okrilju tudi ostale Slovane, v kar je jasen dokaz neuromorno delujuča češka podružnica. Dr. Trilier je na glasal, da Slovenscior nimamo zgodbine in kar smo je imeli, še to so nam ukradli nenasitni tujci; a nekaj

imamo, česar mnogo drugih narodov nima, namreč prekrasno domovino. Prav je imel pesnik, ki je pel: »Slovenski svet, ti si krasan; ti poln nebške s lepoto...« Da smo se Slovenci naučili ceniti krasoto zemlje naše, da smo se v zadnjem hipu, ko je ohol Nemec že stegal dolge svoje prste po tem edinem našem bogatu, vzdramili, je izključna zasluga »Slovenskega planinskega društva«. Isto pa je nam tudi vodnik in glasnik domovinske ljubavi, narodne misli in narodnega ponosa, ono vzbuja v vseh, zlasti pa intelligentnejših krogov ljubav do prirode in neti s tem tudi plamen domovinske ljubzni. Dr. Kušar je primerjal delovanje »Slovenskega planinskega društva« planiniki, ki skrita rase po najnevarnejših čebeh, a se krepko upira mrazu in viharjem. Tudi »Slovensko planinsko društvo« deluje bolj na skritem, mirno in tiko na eksponiranih mestih, a se veselno upira tujemu navalu. Tako bi moral biti vsako pozitivno narodno delo, prosti vsakega šovinizma. Opti na tako delovanje bodo Slovenci krepko stopali naprej po potu napredka. Na to je dr. Hribar opozarjal, da so nas v našem naporu, da rešimo naše goré, ki so cvet naše domovine, tuje pohlepnosti, vztajno podpirali Čehi in da so nam še sedaj verno ob strani, česar se je treba baš pri tej slovenski prički s hvaležnostjo spominjati. — Občinstvo je vse te navdušene, in z rodušnega srca izvirajoče govore poslušalo z napeto pozornostjo in glasno dajalo duška svojim simpatijam napram »Slovenskega planinskega društva«. Za zavab je skrbel pevski zbor društva »Merkura«, ki je z že znano virtuoznostjo in dovršenostjo pel same planinske, slavju primerne pesmi, in »Društvena godba«, ki je neuromorno svirala skoro same slovenske komade. Omeniti je še, da sta prišla na veselico tudi dva pristna gorenjska fanta s harmoniko in klarinetom ter umela takoj izborno svirati gorenjske »ta okrogle«, da se je mladi svet, očaran od teh zvokov, vzdal nehote v oblast boginji Terpsihi.

Občni zbor.

Slavnostni občni zbor se je vršil včeraj ob 11. dopoldne — a pri tako piči vdeležbi, da je nas kar zazeblo v srce. Društvo, ki je toliko narodnega in kulturnega pomena, bi pač zaslužilo več poznavosti in več uvaževanja s strani slovenskega občinstva ljubljanskega, zlasti pa s strani članov samih. Osrednje društvo šteje vendar v Ljubljani in okolicu nad 600 udov, a kojiko jih je prišlo k občnemu zboru? Čehi so pribiteli iz daljne Prage, Ljubljanci-nom-planince pa je pot do »Narodnega doma« — predaljna!

Predsednik prof. Orožen je otvoril občni zbor, pozdravil navzočega gospodžupana Ivana Hribarja, ki osvedčuje s svojo navzočnostjo, kako umeceniti veliki pomen slovenske planinstva, in odposlane raznih podružnic, zlasti iz Prage došle Čehi ter naglašal, da zasluga, da se je rodilo »Slovensko planinsko društvo«, greman navdušenim planincem gg. Hauptmann, Korenčanu in Škofu, ki so pred dobrimi 10 leti na Stolu, očarani po divnem razgledu in krasoti slovenske zemlje, započeli misel, da se ustanovi »Slovensko planinsko društvo«. Dne 10. prosinca 1893 se je ta misel oživotorila, porodilo se »Slovensko planinsko društvo«. Vsepovsodi, kjerkoli bijejo rodoljubna sreca, navdušeno pozdravljeno, se je krepko razvijalo in je razprostrio svoja krila po vseh slovenskih pokrajinh, da že šteje sedaj 10 marljivo delujučih podružnic.

ker je na svojih potih in pri skrivnostnih sestankih ubiral tudi verske strune ter ljudi prepričeval, da so menih pokvarili Kristusovo vero in da kupujejo z vero.

Tako je rasel plamen srditosti med kmeti in zgodilo se je čedalje večkrat, da so bile samostanske njive opustošene, da so bila samostanska poslopja užgana in da so bili samostanski uslužbenci napadeni in tepleni.

Posebno so kmetje sovražili vojvodino Virido, ki so je smatrali za glavni vzrok, da je Albertus še vedno opat v Zatičini ter počenja nekaznovano svoje grozovitosti, ali njena graščina je bila tako zastražena, da se ji ni mogel nihče približati.

Rovan je med tem preskrbel, da so dobili grof Ortenburški, grof Celjski, opat Angelus v Reiu in vicedom v Ljubljani obširna obvestila o dogodku na pristavi in se je na dejal, da pride vseled tega do temeljite vizitacije. Toda motil se je. Niti odgovora nijobil. Velikaši so bili vsi mnjeni, da opatovo dejanje ni tako, da bi se radi njega delalo sitnosti temu visokemu cerkvenemu dostojanstveniku.

Delovalo je v celi pretekli dobi samo za procvit slovenskega planinstva in za prospet svete domovine. Prav je imel pesnik, ki je pel: »Slovenski svet, ti si krasan; ti poln nebške s lepoto...« Da smo se Slovenci naučili ceniti krasoto zemlje naše, da smo se v zadnjem hipu, ko je ohol Nemec že stegal dolge svoje prste po tem edinem našem bogatu, vzdramili, je izključna zasluga »Slovenskega planinskega društva«. Isto pa je nam tudi vodnik in glasnik domovinske ljubavi, narodne misli in narodnega ponosa, ono vzbuja v vseh, zlasti pa intelligentnejših krogov ljubav do prirode in neti s tem tudi plamen domovinske ljubzni. Dr. Franta je izvrgnjal, da bodo Slovenci krepko stopali naprej po potu napredka. Na to je dr. Hribar opozarjal, da so nas v našem naporu, da rešimo naše goré, ki so cvet naše domovine, tuje pohlepnosti, vztajno podpirali Čehi in da so nam še sedaj verno ob strani, česar se je treba baš pri tej slovenski prički s hvaležnostjo spominjati. — Občinstvo je vse te navdušene, in z rodušnega srca izvirajoče govore poslušalo z napeto pozornostjo in glasno dajalo duška svojim simpatijam napram »Slovenskega planinskega društva«. Za zavab je skrbel pevski zbor društva »Merkura«, ki je z že znano virtuoznostjo in dovršenostjo pel same planinske, slavju primerne pesmi, in »Društvena godba«, ki je neuromorno svirala skoro same slovenske komade. Omeniti je še, da sta prišla na veselico tudi dva pristna gorenjska fanta s harmoniko in klarinetom ter umela takoj izborno svirati gorenjske »ta okrogle«, da se je mladi svet, očaran od teh zvokov, vzdal nehote v oblast boginji Terpsihi.

pravim ustanoviteljem »Slovensko planinstvo«, dr. Vilfan pozdravil in neumornemu predsedniku Orožnu, notar Orožen iz Kamnika češki podružnici, prof. Macher neutrudljivemu in zaslužnemu načelniku Savinske podružnice Kochku, dr. Tominšek vsem podružnicam, zlasti pa najmlajši Kranjskogorski, kateri je izročil darilo 918 Kč za Kadilnikovo kočo na Golici itd. Na predlog gg. Kochka in Mlakerja se sklenilo, brzjavno pozdraviti društvena zasluzna častna člana dr. Frischaufa in Aljaža.

Brzjavnih pozdravov je došlo okoli 30, največ iz Prage in s Češkega, Iz Berlina je brzjavil dr. Jos. Tominšek, iz Rima pa dr. Vlad. Foerster.

Zelimo iz sreca, da bi »Slovensko planinstvo« v II. svojem desetletju vztrajalo na započeti poti in le napredovalo v isti meri, kakor dosihob, da bode ob svoji dvajsetletnici zares štele 10.000 članov, kakor je — upoštevajoč dosedanje naraščanje udov — izračunovano v društveni spominski knjižici!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Deželni zbor kranjski

je imel v soboto sejo, ki je trajala tri ure. Ves ta čas se je čitala edina in izključno samo obstrukcijska interpelacija dr. Šusteršiča. Prečitanih je pa šele kacih 80 strani, v tem ko obsegata interpelacija nad 400 strani. Prihodnja se bo v sredo, pa se bo zopet samo čitala ta obstrukcijska interpelacija in dežela bo štela tisto, kar je v obstrukcijski interpelacijski za to brezstidno burko. Klerikalci imajo pri tem še držnost besedišči, da ljudstvo zahteva, naj tako čas ubijajo in zapravljajo deželni denar.

Klerikalci v stiski.

S svojo ravno tako brezmiselnim, kakor brezvestno obstrukcijo so jo klerikalci pošteno zavozili in sedaj obiskajo svoje pristaše s celimi škafijami najbolj neumnih fraz, samo da bi jih premotili in preprečili, da ne bi spoznali pravice. Sobotni »Slovenec« je v tem oziru pravilno izgled duhovniške lažnjivosti. Kdor je samo to »Slovenec« notico čital, tisti veda vsi konjski baranti in mešetarji skupaj ne znajo tako lagati, kakor blagoslovjeni »Slovenec« žurnalisti.

Ves svet ve, da so klerikalci z obstrukcijskimi interpelacijami in nujnimi predlogi zavojili občinstvo, da se zavojili, da se takih napadov ne bo več trpel, ampak se krepko na nje reagiralo. V obširnem, dobro premišljenem govoru je na to društveni podpredsednik dr. Tominšek podal nadroben načrt za bodoče delovanje; vse podružnice se morajo spopolnit, da bodo mogle samostojno delovati, preskrbeti se mora povsod izvezbanih planinskih vodnikov in največje pozornosti je treba posvečati revnješim, narodno izpostavljenim krajem. Ako se bo delalo v tem oziru marljivo in vztrajno in ako se bo preskrbelo tudi za primerno reklamo med drugimi Slovani, bodo »Slovensko planinstvo« krepko napredovalo in si bo izsililo ugled in spoštovanje pri tujih nasprotnih mu društvih, katera se ga že sedaj boje. S tem je bil dnevni red izoran in predsednik prof. Orožen je zaključil občni zbor.

Banket.

Banketa se je udeležilo približno sto oseb. Jedila, ki so bila zelo okusna, prirejena, so bila izbrana po domaćem vzoru: poleg srne v omaki so se nudili pristni planinski žganci in kranjski slavnoznameni štrukli.

Vrsto napisit je otvoril predsednik prof. Orožen, ki je napisil dr. Franta in delavnemu češkemu odboru. Dr. Franta je želel, da bi se slovenski in češki narod še tesneje združila ter napil bodočnosti slovenskega naroda. Dr. Kušar je nazdravil slovenski domovini, dr. Tominšek gg. Hauptmann, Škofu in Korenčanu kot

iz nje drhtečo žensko — opatovo sestro Margareto.

— Kje je opat, je vprašal Rovan, ko se je prernil med kmete.

— Ni ga, so odgovorili kmetje, samo ta gospodična je v vozlu.

— Škoda, da ni opata, je mrmral Rovan in se hotel odstraniti, a Margaret je oklenila njegove roke.

— Gospod Rovan, je prosila, pomagajte mi — ne pustite me same v tej nevarnosti.

Kmetje so udarili v smeh in zadele zbijati šale.

— Lejte jo, to gospodično, se rogal, zdaj je pa Rovan dober, da bi ji pomagal.

Grajčinska gospoda vživa kmetiška dekleta, kmetje bomo pa vživali grajčinska dekleta, se je oglašil drug kmet. Le sem pojdi, punica, da se malo ogrejem na tvojih prsih, je dostavil in s krepko roko potegnil Margareto k

Glas iz ljudstva. Občinski odbor občine Jesenice na Gorenskem, zbran v seji dne 11. okt. 1903, je soglasno sklenil sledo izjavo: »Občinski odbor obsoja pogubonosno obstrukcijo, obžaluje nedelavnost visokega deželnega zbornika kranjskega in prosi, naj visoka zbornica začne z rednim delovanjem. Glede vabilne reforme izjavlja soglasno, da se mu ta zadeva ne zdi nujna, ampak je mnenja, naj se ista reši po temeljitem posvetovanju v korist celokupne dežele. Sklep se je odpošal g. dež. posl. Jož. Pogačniku s prošnjo, naj ga nemudoma predloži deželnemu zbornici in blagotno uvažuje.

Zopet polom v konzumu. Konsumno društvo pri Svinjani in Tržiču je dogospodarilo in se nahaja glasom uradnega lista v likvidaciji. Tako pada list za listom od vzorne zadružne organizacije! Za koliko je že oškodovano naše ubogo ljudstvo, koliko zdražbe in sovrašta je moralno pretrpeti, a vendar se še ni spametoval!

Tako je, pa nič drugače. Govoreč o stavki premogarjev v Trbovljah in v Hrastniku, je pisal Slovenske v Št. 233. takole: »Stavka se ne bude prej končala, dokler ne bude odjenjalo ravnateljstvo ali pa delavci, ali pa morebiti obe stranki.« Beložimo to prognozo kot dokaz čudovite globokoumnosti in dalekovnosti z vsem spoštovanjem, ki smo ga dolžni taki fenomenalni razbrihoti.

Učiteljske vesti. Absoluirana učiteljska kandidatinja gd. Justina Kozamernikova je začasno nastavljena na štiriazrednici v Št. Vidu pri Zatičini.

Poštne zadeve. Poštar Anton Kolbe v Vačah je imenovan poštarem v Št. Vidu nad Ljubljano.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v tork se pojete tretjič ob navadnih cenah opera „Otello“ ki je pri dveh predstavah dosegla najpopolnejši uspeh. V četrtek in soboto sta dramski predstavi. Opera se uči Pamovo opereto „Amaconke“ drama pa noviteti „Novi klovni“ in „Pravljico o črevljaru Matijku.“

Slovensko gledališče. Začetek letosnje gledališke sezone je srečen. Gledališče je vedno natačeno polno in je s predstavami jako zadovoljno. Noviteta sledi noviteti, kar je zopet dokaz, da je gledališko osobje marljivo pri delu. Včeraj po poldne se je predstavljala ljubka črorna bajka „Pepelka“, z gospodino Kreisovo v naslovni ulogi na občno zadovoljnost. Igra je znana še izza lanske sezone. Zvečer je šla č-z oder burleska s petjem in plesom »Lepa Lida«. Prva tri dejanja se vlečejo kakor megla. Še konec tretjega akta se dejanje pozivi — potem pa sledi komični priori drug drugemu, prizori, polni humorja in naravne veselosti. Igrici bi bilo samo na korist, če bi bil dra

zeči ji usodi, potem pa se je obrnil k množici in rekel:

— Može — mi imamo vojsko z moškimi, ne z ženskami. Ko bi imeli opsta ali katerega teh velikašev v rokah, jaz bi pri zgrabil za meč. Ta gospodična je sestra mojega največjega sovražnika; če se jaz ne znosim nad njo, jo tudi Vi lahko pustite.

Nekaj časa so kmetje ugovarjali ali naposled jih je Rovan vendar pregovoril, največ vseled tega, ker kmetje Margarete itak niso sovržili, nego so napadli kočijo misli, da dobe v roke vojvodinjo Virido.

Ko so kmetje izpustili Margareto in se je ta hoteila Rovanu zahvaliti, ji je Rovan pokazal hrbet in ne da bi znil besedo, odšel. Matija pa mu si sledil, videl je namreč, da je bil kočijaš pobegnil in vseled tega je ostal.

— Gospodična, je dejal, ker je Vaš kočijaš ušel, Vas popeljem jaz domu. Meni lahko zaupate, saj sem Rovanov prijatelj.

Margareta je bila zadovoljna in sedla v voz, Matija pa je pognal konje.

maturgov rudeči svinčnik napravil v prvih treh dejanjih nekaj krepkih črt. Konec tretjega dejanja in zadnji dve dejanji so občinstvo oškodili. Igrina nima drugega namena, kakor obuditi veselost in smeh in je to dosegla. Predvsem se mora priznati, da je bila igra jako dobro uprizorjena. Tip, ki ga je ustvaril g. Lier, je bil izbornen in poln svežje komike. Istotako je g. Verovček igral s pristnim humorjem Njima gre največ priznanja. Prav dobra sta bila tudi gospoda Dragutinovičeva in g. Dragutinovič. Pohvalno je tudi omeniti gdč. Rückovo, gg. Čonskega, Boleško, Nučiča in Danila. Veliko skrb je režija posvetila nastopu Barisonek, ki so tako gracijo in elegantno izvršile svoj ples. V tej igri se je občinstvu predstavila tudi nova moč gdč. Kalivodova. Upehalo se je prav sredno in pokazala, da ima tako simpatičen, lepo zaokrožen glas. Da se je večer končal s celimi salvami smeha, je to v veliki meri zasluga igralskega osebja. Za reprize te igre priporočamo, naj se prva dejanja nekoliko skrajšajo in naj se ne sili k petju ljudi, ki ne znajo peti. Če se to stori, bo igra lishko še mnogokrat zabavala občinstvo.

Poročil se je včeraj v Ljubljani gospod Vinko Kmet z gospicijo Viko Jeršo. Čestitamo!

Pozor, trgovci v Ljubljani! Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani ujedno poziva vse gospode trgovce, da bi z ozirom načinkovnice in pripombe jim izjave iste podpisali in sigurno še tekom tega tedna društvu vposlali.

Začetek pouka v „Gospodinji šoli“ bo še 18. oktobra t. l., ne pa 12, kakor se je pomotoma bilo naznano.

Rudarski štrajk v Zagorju. Rudarsko vodstvo je razglasilo v soboto, da se zahteva po minimalnih plačah principialno odkloni, da se zvišajo plače vsem moškim delavcem za 5%, ako se takoj začne z delom. Tudi se nekatere druge olajšave in zboljšanja se občajajo. Danes se tehdaj odloči, ali se rudarji vrnejo k delu.

Nesreča. V Preski pri Medvodah se je 7. t. m. ponesrečil posestnik Valentin Babnik. Kopal je skupaj s svojo ženo ilovico za tovarno v Jesenicah. Ker je zemljo preveč izpodkal, se je odtrgala velika plast in ga podsula. Sicer je takoj prililitek nekaj delavcev, ki so Babnika takoj izkopali iz prsti, a vendar je bilo že prepozno, nesrečen je bil že zadušen. Babnik je oče štirih nedorasilih otrok.

Dve obsodbi. Nedavno se je neka ženska v Malem Lošinju, ki se odkrito priznava za Hrvatico, izrazila o nekem ženskem odboru tako, da so se dotične gospe čutile užaljene in so šle tožiti. Okrajno sodišče v Malem Lošinju je obsodilo to Hrvatico na tri mesece zapora! (Na prizivni razpravi na okrožnem sodišču v Rovinju je bila ta razsodba razveljavljena in je bila toženka obsojena le v globo 200 K.) Nedavno temu pa je neki lošinski Italijan, imenom Giulio Cattarinich hudo razčilil neko ugledno gospico izrazom razčiljivim za žensko sploh, posebno pa za deklico. Tudi radi tega žaljenja je bila uložena tožba in c. kr. okrajno sodišče v Malem Lošinju je obsodilo toženca v 20 K globe. Naši čitatelji naj primerjajo ti dve obsodbi in naj je tolmačijo — kakor jim je drag!

Vinska letina v Istri. Je mnoge slabša kot se je pričakovalo. Poletna suša je veliko škodovala. V kolikor pa je količina slabša, pa je kakovost letošnjega pridelka nenavadno dobra. Vztrajno jesensko solnce je grozdje že lepo ozirilo in osladilo. Tudi običajne trsne bolezni so letos grozdu v Istri prizanesle. Nasprotno pa je na Goriškem vinoreja letos mnogo trpela vsled slane in toče.

Nevaren tat prijet. V soboto popoludne je prišel v gostilno »pri Dalmatincu« na Gruberjevi cesti tat Anton Poznik iz Kamnegrice in pripeljal seboj bicikel. Zapil in zaledel je 88 vin, katerih pa ni mogel pičati. Rekel je, naj mu nataškarica posodi 5 K, za kar bi ji zastavil kolo. Nataškarica mu ni hotela dati denarja, pa ga tudi ni pustila iz gostilne. Poznik je postal nato nekega delavca z biciklom k branjevki Marjeti Mole na Karloški cesti št. 30, da bi prodal bicikel za 15 K. Med tem poklicista je bila nataškarica v gostilno policijskoga stražnika, kateri je začel Poznika izpraševati, kdo da je in odkod ima kolo. Poznik je rekel, da je Jernej Keržič in da je do bil bicikel od nekega prijatelja na Nemškem. Ker se je policijskemu stražniku vse to sumljivo zdele, je Poznika aretoval, a ta se je vrgel na tla in simuliral, da je božasten. Morai je priti še eden stražnik, da sta ga megla odvesti na stražnico, kjer so ga preiskali in našli pri njem izkaznico na njegovo pravo ime. Kolo, katero se je dobilo pri njem, je bilo

ukradeno pravniku E. Schmidtu na Rimski cesti št. 2. Poznik je bil že večkrat zarati tativne in goljufije kaznovan in ker se je v času, odkar je prišel od vojakov, mudil v Ljubljani, je lahko mogoče, da je on izvršil več tativ. Policio je Poznika izročila deželni sodniji.

Z nožem in vilami je napadel v soboto zvečer v Toeniesovem hlevu hlapec Franc Novak bivšega Toeniesovega hlapca Andreja Kokšlja, sedaj stanujočega v Černučah štev. 46, ker mu ta ni hotel posoditi 1 K, da bi bil šel »bandata«. Udaril ga je najprej z nožem po glavi, potem pa ga je hotel še z vilami preprestil, kar so pa drugi hlapci preprečili.

Tativna v Švicariji. V soboto med 6. in 7. uro je utolmol do sedaj neznatan tat v zaklenjen hlev v Švicariji in ukradel hlapcu Josipu Okornu rujava pobarvan kovčeg, v katerem je imel novo rujavo obliko, črne hlače, dve srajci, tri ovratnike, nov, siv, mehak klobuk in denarnico z bankovcem za 20 K.

Nezgoda v papirnici. Dne 10. t. m. je v papirnici v Medvodah stroj zgrabil 18 let staro delavko Cecilijo Kalan za desno roko in ji odrezal sredine.

Konj udaril je danes zjutraj v hlevu »pri Figovec« hlapca Petra Bercta v desno stran života in ga tako težko poškodoval, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico.

Iz blaznice ušel je včeraj zvečer umobolni dimnikar Alojzij Lahajnar. Bil je v mestu prijet in z rešilnim vozom prepeljan nazaj v blaznico.

Iz Amerike se je pripeljalo včeraj zvečer 60 oseb.

Na južnem kolodvoru najdena reči. V času od 5. do 9. t. m. sta bila na južnem kolodvoru najdena 1 žepna nož in 1 dežnik.

Delovanje rešilne postaje. Rešilna postaja je meseca septembra t. l. interventrala 44krat, in sicer pr 20 moških in 24 ženskah. Slučaji so bili nastopni: 11 obolelosti in oslablosti, 1 onesvesčenje, 1 epileptični popadek, 1 utopljenje, 1 težek porod, 4 zlomljenja nog, 1 zmečkanje udov, 1 poškodovanje z žago, 2 povoženi osebi, 3 poškodbe veled padcev, 1 ranitev z zobmi, 3 zblaznelosti, 14 transportov bolnikov.

Delovanje mestne predsedovalnice za delo in službe. Mestni tvg štev. 27. Telefon štev. 99. Od 1. do 8. oktobra je dela iskalo 22 moških in 67 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 14 moškim in 61 ženskim delavcem, v 47 slučajih se je bilo delo sprejelo. Od 1. januvarja do 8. oktobra je došlo 2278 prešenj za delo in 2244 deloponudeb. V 1351 slučajih se je delo sprejelo. Delo dobre tako ženske: 1 špecijska pridelavka, 1 manufaktur, prodajalka, 3 računske in 4 navadne nataškarice, 2 gostilniški kuharici, 7 gostilniških deklic, 2 orožniški kuharici, 12 deklic za vsako delo, 6 kuvaric, 8 deklic k otrokom; moški: 2 mizarja, 1 devlar, 5 konjskih hlapcev, 5 delavcev. Službe iščajo ženske: 1 blagajničarka, 1 trafikantinja, 1 fina gostilniška kuharica, več soharse in postrežkinj; moški: 1 trgovski pomočnik, 1 trgovski potovalec, 1 vrtinar, 1 hišničar, več trgovskih, pisarniških in goščniških slug. O ddd je stanovanja s 3 in 4 sobami, 1 prodajalka, več dijaških stanovanj. V načem se iščajo stanovanja z 1 in 2 sobama. Pismenim vprašanjem je priložiti znak za odgovor.

Hrvatske vesti. Deputacija pri banu. V soboto je bil pri banu vel. župan Nik. Jurković z depucijo 47 članov požeške županijske skupščine. — Ban Pejacsevich je pristopil mestnemu strelskemu društvu v Zagrebu kot ustanovni član. — Izpuščen je bil iz zapora v soboto pravnik Marko Leitner, ki je bil obsojen radi dogodkov v Zaprešiću v šestedenškem jecu.

Amerikanske novice. Spomenik bodo postavili generalu Herkimeru v Albany, N. Y. Spomenik, ki bo predstavljal generala v nadnaravnem velikosti, bo veljal 5000, podstava pa 1800 dolarjev. — 31 vojaških trupel so pokopali na Washingtonskem pokopališču, ki so jih postali iz Filipinov s parnikom »Kilpatrickom. — Zgorel je hotel Brunswick v Ročestru, N. H. Zgorela sta mlada zakonska polica in arhetrala J. Nissona in A. Herbsta, ki sta razne stranke ogoljufala za 130.000 dol. — Novembra 10. septembrom so odprli 750.000 oralov zemljišča rezervacije Chippewa Indijancev v Minnesoti za naseljevanje. — 5000 delavcev bo odšlovila radi prevelike zaloge izdelkov General Electric Co. v Lynn, Mass. Tekom zadnjih pet tednov so v tamošnjih tovarnah odšlovili že 1500 delavcev. — Konvencija elek-

trikarjev. Pri konvenciji mednarodne zveze elektrikarjev je bil izvoljen predsednik J. Sevec iz New-Yorka. — Novo svetišče prostozidarjev. Pri seji velike lože prostozidarjev v Baltimore je finančni odsek poročal o projektu za gradnjo novega svetišča, ki bo veljalo 1 mil. dolarjev. — Na rojaki. Slovenci v Victorju Colo. niso nič kaj zadovoljni. Vsa dela tam namreč počivajo in se niti ne ve, kdaj bodo zopet pričeli z delom. Nekateri trdijo, da bo trajal ta položaj celo leto, ker podjetniki nameravajo rudokope zapreti.

Najnovejše novice. Velika poštna pošiljatev izginila. V Londonu se je oddalo 30. septembra rekomandirano pismo s 30.000 K za neko dunajsko banko. Pismo še do danes ni doseglo na Dunaj. Ker je tudi izginilo pismo s 60.000 K neke delniške družbe, se splošno sodi, da se je izgubila ali poneverila cela vreda s petnajst dnevimi pismi, ako se vreda po potomti ni odpisala po morju. — Velikanski požar. Izsušeno močvirje Ezzed na Ogrskem gori že celi teden. Dosedaj je v plamenu 10.000 oralov zemlje. Ena mož, ena žena in dva otroka so zgoreli. Istotako je pogorela celo vas 60 hiš. Gašenje je nemogoče. — Veliko poneverjenje so razkrili pri srbskem cerkevem zakladu v Karlovici. Protidovornim organom se je začela disciplinarna preiskava. — Možat kaznjene. Uradnik Fil. Feldbauer v Budimpešti je bil zaradi raznih sleparij obsojen na eno leto je. Njegova nevesta je prosila pri justičnem ministru, naj se njen ženin vsaj en dan izpusti iz zapora, da se poročita. Dasi je državni pravnik ugovarjal, je minister izjemoma uslušal prošnjo lepe prosilke. In res se je Feldbauer takoj po poroki sam vrnil v ječo. — Ustrelil se je ravatelj grofovskih Chotekovih graščin, Golitschek pl. Elbwart v Ustju nad Labo. — Nevaren sladkor. V Požunu je zbolelo več oseb po uživanju kockastega sladkorja. Preiskava je dognala, da je bilo v sladkoru zdrobljeno steklo. — Stroj za samomor. Trgovec s pohištvo Avg. Reipfl v Požunu se je usmrtil s posebnim strojem, ki ga je sam iznašel. Stroj drži revolverja tako, da se pritisneta k sencema ter se istočasno sprožita Škoda, da ni stroja patentiral. — Poneverjenje. Oskrbnik posojilnice v hraničnici v Bruggu pri Bernu, Angst, je poneveril 60.000 frankov ter pobegnil. — Požigalec iz verskega fanta. V občini Benedekfalva na Ogrskem so se ponavljali zadnji čas strašni požari. Končno so pri tem vendar zatolili kmeta Miloščaka, ki je priznal vse požare ter povedal, da je hotel na ta način Bogu služiti ter iztrebiti vse protestante. Ljudstvo je hotelo fanatičnega kmeta vredi v plamen, več orožnikov so ga ubranili.

Utonil v moču. Dobro znani vinski trgovec Rismundo v Pulju je prišel nedavno v Orsero v Istri ter pokušal moč pri raznih posetnikih, da ga potem nakupi. Zvečer je že bil precej natrkan. Drugi dan je našel neki Pertot v svoji stiskalnici v kadi mošta Rismonda mrtvega. Nesrečen je v pijači hotelu še pet moš ter je padel v kad, kjer se je zadušil vsled karbolne kisline. Pač originalna smrt vinskega trgovca.

Novi Musolin. V okolici Cannes se je pojavil razbojnik, ki je znan pod imenom »Il Calabrese« (Kalabrez). Izvršil je dosedaj že več groznih umorov in prednih vložkov. Orožniki vseh bližnjih mest, cela stotnja planinskih lovcev in mnogo dobro oboroženih kmetov ga lovijo že ves teden, toda razbojnik je vedno uide takoreč izpod rok. Razbojnik je tako predrezen, da se ne boj podnevu priti v kakšen trg, da si nakupi potrebno za svoj zločinski posel. Italijanska »romantika« bo kmalu za enega »junaka« bogate.

Visoka odlika. Na letosnji »Slovenski nemški razstavi za obrnost, industrijo in kmetijstvo« v Ustju imajo »Singerjevič Šivalni stroji«, ki so bili, kakor znauso, na veliki pariški svetovni razstavi odlikovani z

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurz dana, borz 12. oktobra 1903.

Načrti papirja.

12% majeva renta . . . . .

12% srebrna renta . . . . .

12% svetr. kronska renta . . . . .

12% zlata . . . . .

12% ogrska kronska " . . . . .

12% zlata . . . . .

12% posojilo dežele Kranjske . . . . .

12% posojilo mesta Spiljet . . . . .

12% Zadra . . . . .

12% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . . . .

12% češka dež. banka k. o. . . . .

12% zast. pis. gal. d. hip. b. . . . .

12% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . . . .

12% zast. pis. Innerst. hr. . . . .

12% deželne hranilnice . . . . .

12% zast. pis. ogr. hip. b. . . . .

12% obi. ogr. lokalne žo- leznice d. dr. . . . .

12% češke ind. banke . . . . .

12% prior. Trst-Poreč lok. žel. . . . .

12% dolenskih železnic . . . . .

12% juž. žel. kup. 1/1 . . . . .

12% av. pos. za žel. p. o. . . . .

Sreček . . . . .

Stičke od leta 1854 . . . . .

" " 1860/1 . . . . .

" " 1864 . . . . .

" tizske . . . . .

zemlj. kred. Iemisije II. . . . .

češke hip. banke . . . . .

srbske & frs. 100% turške . . . . .

Kazilika srečke . . . . .

Kreditne . . . . .

inomoske . . . . .

Krakovske . . . . .

Ljubljanske . . . . .

Austr. rud. kriza . . . . .

Ogr. " . . . . .

Rudolfove " . . . . .

Salzburgske . . . . .

Dunajske kom. . . . .

Debitnici . . . . .

Južne železnice . . . . .

Dravne železnice . . . . .

Austr.-ogrsko bančne deli . . . . .

Austr. kreditne banke . . . . .

Ogrske . . . . .

Zivnostenske . . . . .

Premogokov Mostu (Brux) . . . . .

Alpinski montan . . . . .

Praške želez. ind. dr. . . . .

Rima Murányi . . . . .

Trboveljske prem. družbe . . . . .

Austr. orodne tov. družbe . . . . .

Ceške sladkorne družbe . . . . .

Valute . . . . .

C. kr. cakin . . . . .

20 franki . . . . .

20 marke . . . . .

Sovereigns . . . . .

Marke . . . . .

Laški bankovci . . . . .

Rubliji . . . . .

Dinarji . . . . .

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19:02 19:04

117:22 117:40

95:10 95:30

2:52 2:53

4:84 4:98

11:35 11:40

19:03 19:05

23:48 23:54

19: